
Východ Madagaskaru globalizace ještě tak docela nezasáhla, hlásí antropolog

---

Východ Madagaskaru globalizace ještě tak docela nezasáhla, hlásí antropolog

Vědci Univerzity Karlovy za svými projekty cestují po celém světě. Až na Madagaskar odjel sociální antropolog PhDr. Marek Halbich, Ph.D., z [Fakulty humanitních studií UK](#). Dočasně tak opustil svou milovanou Latinskou Ameriku a zaměřil se na to, jak se vlivem globalizace proměňuje život obyvatel východního pobřeží čtvrtého největšího ostrova světa.

Marek Halbich svůj výzkum dosud zaměřoval především na oblast Mexika a Jižní Ameriky. Protože však vyznává heslo, že sociální antropolog by se měl během svého profesního života věnovat terénním výzkumům v různých oblastech a prostředích, začal se před několika lety porozhlížet po mapě světa a hledat místa, která by ho zajímala. Nakonec se inspiroval kolegy přírodovědci, Stanislavem Lhotou a Pavlem Hoškem, a podobně jako oni zvolil Madagaskar, ostrov

baobabů, endemických roztomilých lemurů a nejen pro antropologa pozoruhodných etnických skupin obyvatel, kteří žijí v oblastech odříznutých od elektrického proudu, nemluvě o internetu nebo jiných výtocích moderní civilizace.

Ve svém výzkumu Halbich mimo jiné vychází z práce svého francouzského předchůdce, dnes již zesnulého antropologa Gérarda Althabeho, který na východě Madagaskaru pobýval v 60. letech minulého století, kdy se ostrov osvobodil od francouzské koloniální nadvlády.

„Já se zaměřuji na proces dekolonizace a na změny v životě lokálního obyvatelstva za posledních padesát let, kdy se v zemi začala šířit politika malgašizace a ze země začali odcházet Francouzi. Ekologickou a sociální změnu sleduji v kontextu vesnického prostředí a města. Jde mi o analytické propojení proměny a vztahu lokálního prostředí z pohledu jednotlivce, rodiny, klanu, vesnice a regionu k národnímu až nadnárodnímu a globálnímu prostředí. Chci objasnit, jak se tato prostředí vzájemně ovlivňují,“ vysvětlil Marek Halbich.

I když jsou některé oblasti východního Madagaskaru od okolního světa v podstatě odříznuté, chybějí silnice i pravidelné dopravní spojení a elektrický proud tam jde, jen když naskočí generátory, vesnice se od dob Gérarda Althabeho proměnily v malá lokální centra, kde místní objevují svět za hranicemi svého regionu prostřednictvím televize nebo sledování DVD. „Vesnice se postupně více přibližují k životnímu způsobu měst. Na jedné straně tedy dochází k pozvolnému posunu k modernitě, na straně druhé je však patrné, že si i mladá generace stále připomíná tradice svých klanů, věří ve staré pověry a mytologii a stále udržuje uctívání kultu předků,“ upozornil Marek Halbich na to, že východní Madagaskar se vlivu globalizace stále relativně brání.

Otázkou je, co se stane v současné době, kdy o region projeví zájem jedna nadnárodní těžbařská firma, kterou zaujaly místní zásoby niklu a kobaltu. Příchod velkých zahraničních organizací by mohl s místními životními zvyklostmi dost zamávat.

Za poslední čtyři roky byl Marek Halbich na Madagaskaru čtyřikrát a strávil tam celkem asi 200 dní. Aby mohl do bývalé francouzské kolonie vůbec odjet, musel se ze všeho nejdřív naučit francouzštinu, která je vedle malgaštiny úředním jazykem ostrova. Málokdo z vesničanů ji však ovládá. U nich navíc Marek Halbich nepochodí ani se spisovnou malgaštinou, jejíž základy také zvládl. Problém je v tom, že se v zemi vyskytuje celá řada jejích nářečí a té spisovné ne každý rozumí. Jazyková bariéra tak občas Marku Halbichovi ztěžuje práci. Využívání služeb překladatelů se antropologové obvykle vyhýbají, protože by mohlo dojít k nepřesným interpretacím, což by výzkum znehodnotilo.

Jakmile Marek Halbich dokončí tento výzkum, rád by se na Madagaskar znovu vrátil, zaměřit se chce na menší témata. V současné době ho zajímá například ekoturismus, což je, jak upozorňuje, fenomén, který se po světě nyní ve velkém rozvíjí. Lidí, jež mívá za divočinou do národních parků a rezervací po celé planetě, je stále víc a víc. A láká je i mimořádné přírodní bohatství Madagaskaru.